

ISSN 2080-7759

Biuletyn
Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej

R. 16

Nr 6 (96)

Listopad - Grudzień 2023 r.

Dział 55 Geologia i nauki pokrewne.
Meteorologia. Hydrologia

Pracownia UKD
Instytut Bibliograficzny
Biblioteka Narodowa

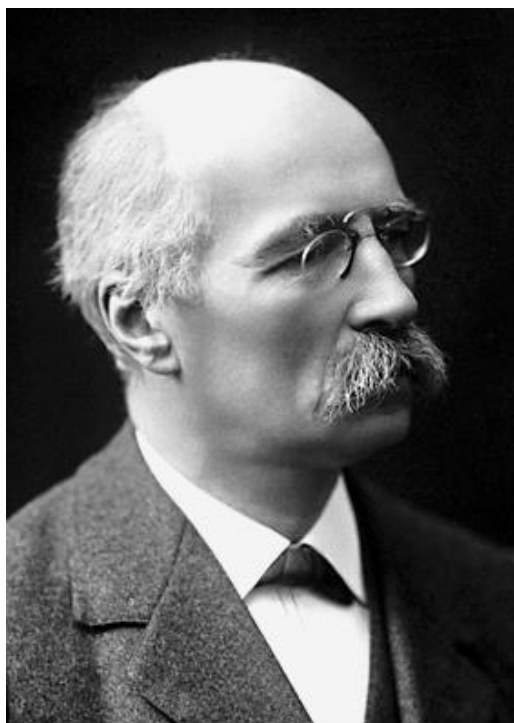
AKTUALNOŚCI

1. Szkolenia UKD

Pracownia UKD wraz z Zakładem Edukacji Bibliotekarskiej BN zaprasza na szkolenia UKD na [poziomie podstawowym](#) (17 kwietnia 2024) i na [poziomie zaawansowanym](#) (24 kwietnia 2024).

2. 80. rocznica śmierci Henri La Fontaine'a – współtwórcy UKD

Twórcami Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej są dwaj belgijscy prawnicy Paul Otlet (1868-1944) i Henri La Fontaine (1854-1943), w tym roku przypada 80. rocznica śmierci drugiego z nich.

Henri La Fontaine – [Wikipedia](#)

Henri La Fontaine wraz z Paulem Otletem był również założycielem Międzynarodowego Instytutu Bibliograficznego (później pod nazwą Międzynarodowa Federacja Informacji i Dokumentacji - FID), którego zadaniem było m.in. promowanie UKD i wydawanie tablic UKD. Następnie funkcje FID dotyczące UKD przejęło Konsorcjum UKD.

Polecamy artykuł:

[Międzynarodowa Federacja Informacji i Dokumentacji](#) / Anna Augustyniak.
W: „Przegląd Biblioteczny” 2004, R. 72, nr 1/2, s. 3-21.

Więcej o historii UKD na stronie [Konsorcjum UKD](#).

3. Baza Polska UKD Online dostępna od 4 lat

Baza [Polska UKD Online](#) została udostępniona użytkownikom w grudniu 2019 r.

Przy tłumaczeniu odpowiedników słownych do symboli UKD w bazie [Polska UKD Online](#) Pracownia UKD korzysta z konsultacji fachowców.

Dział *55 Geologia* został przetłumaczony we współpracy z pracowniczkami [Biblioteki Państwowego Instytutu Geologicznego](#).

Państwowy Instytut Geologiczny (fot. J. Kwiatkowska)

Państwowy Instytut Geologiczny (fot. J. Kwiatkowska)

BIULETYN UKD NR 6 (96)

DZIAŁ 55 GEOLOGIA I NAUKI POKREWNE. METEOROLOGIA. HYDROLOGIA

Poniżej prezentujemy wybrane zagadnienia z działu 55:

550 Nauki pomocnicze geologii. Geoastronomia. Kosmogonia. Geobiologia. Geochronologia. Datowanie geologiczne

Np.:

*Geochronologia górnego czwartorzędu Polski w świetle
datowania radiowęglowego i luminescencyjnego*

551.7"628.6"

550

535.3

539.16

550.3 Geofizyka. Grawitacja. Teoria równowagi. Fizyka promieniowania i radioaktywność Ziemi. Energia i termodynamika Ziemi. Elektryczność ziemską. Magnetyzm ziemski. Geomagnetyzm

Np.:

*Magnetometria stosowana w badaniach środowiska. T. 1.
Podstawy fizyczne, magnetyzm ziemski, magnetyzm środowiska /
Teresa Grabowska*

550.3

(075.8)

550.34 Sejsmologia. Kartowanie sejsmiczne. Anomalie sejsmiczne. Wstrząsy (zaburzenia sejsmiczne). Osuwiska. Trzęsienia ziemi

Np.:

*Krótkookresowa prognoza zagrożenia sejsmicznego w górnictwie
/ Jerzy Kornowski, Joanna Kurzeja*

622.83/.84

550.34

550.4 Geochemia. Występowanie i rozmieszczanie pierwiastków i ich izotopów. Biogeochemia

Np.:

*Granity subdukcyjnego szwu tektonicznego z plutonu Baga-
Gazriin Chuluu w centralnej Mongolii - petrologia i geochemia /
Matarzyna Machowiak*

550.4

552.3

550.8 Geologia i geofizyka stosowana. Badania i poszukiwania geologiczne. Interpretacja wyników. Geologia poszukiwawcza. Grawimetria. Georadar

Np.:

Problemy geologicznego dokumentowania złóż kopalin stałych /
Marek Nieć

550.8

550.87 Pseudonaukowe metody badań w geologii. Radiestezja (różdźkarstwo)

Np.:

Przygoda z wahadłkiem / Bernard Britlan

550.87

551.1/.4 Geologia ogólna: fizyczna i dynamiczna

Np.:

Kształt i wielkość ziemi / Leszek Klima

551.1

Budowa geologiczna Tatr i Podhala ze szczególnym
uwzględnieniem zjawisk geotermalnych na Podhalu

551.2

556.3

Ewolucja środowisk sedymentacyjnych regionu Pobrzeża
Kaszubskiego

551.3.051

Nowe spojrzenie na budowę geologiczną Karpat: ujęcie
dyskusyjne / Leszek Jankowski

551.43

Jaskinie dorzecza Prądnika

551.44

Wszechocean / Stanisław i Krzysztof Szymborscy

551.46

551.5 Meteorologia

Np.:

Probabilistyczne modelowanie deszczów maksymalnych na przykładzie dorzecza Górnej i Środkowej Odry / Marcin Wdowikowski, Bartosz Kaźmierczak, Andrzej Kotowski

551.50

551.57

Powstawanie trąb powietrznych: meteorologiczne uwarunkowania tornadogenezy i charakterystyka układów konwekcyjnych / Kamil Leziak

551.51

Maksymalne prędkości wiatru w Polsce / Halina Lorenc

551.55

Tajemnica pioruna kulistego / Andrzej Marks

551.59

537.5

551.7 Geologia historyczna. Stratygrafia

Poszczególne jednostki geochronologiczne klasyfikuje się za pomocą podziałów wspólnych czasu "61/62", np.:

551.7"61" Stratygrafia prekambriu. Hadeik. Archaik. Proterozoik (eozoik)

Np.:

Skąły platformy prekambryjskiej w Polsce

551.7"61"

552

551.7"62" Stratygrafia fanerozoiku

Np.:

Fanerozoik (skrypt)

551.7"62"

(075.8)

551.7"621" Stratygrafia paleozoiku. Kambr. Ordowik. Sylur. Devon. Karbon. Perm

Np.:

Rozwój kambryjskich osadów platformowych Polski / Kazimiera Lendzion

551.7"621"

Problem stratygrafii ordowiku i syluru w Polsce w świetle
ostatnich badań / Henryk Tomczyk

551.7"621"

Atlas skamieniałości przewodnich i charakterystycznych.
Dewon

56

551.7"621"

551.7"622" Stratygrafia mezozoiku. Trias. Jura. Kreda

Np.:

Utwory jury środkowej przedgórze Karpat na obszarze
Wadowice-Busko-Rzeszów, południowa Polska /
Władysław Moryc

551.7"622"

Litologia i stratygrafia utworów kredy górnej między
Wesołówką a Sulejowem nad Wisłą (turon górny - kampan
dolny) / Zygmunt Kurlenda

551.7"622"

551.7"628" Stratygrafia kenozoiku. Trzeciorzęd

Np.:

Kenozoik regionu śląsko-krakowskiego / Józef
Lewandowski

551.7"628"

Stratygrafia trzeciorzędu południowego obrzeżenia Gór
Świętokrzyskich i Roztocza / Kazimierz Kowalewski

551.7"628"

551.7"628.2" Paleogen. Paleocen. Eocen. Oligocen

Np.:

Wstępne badania nad rozpozniowaniem warstw
krośnieńskich (oligocen) centralnej depresji karpackiej /
Zbigniew Obuchowicz

551.7"628.2"

551.7"628.4" Neogen. Miocen. Pliocen

Np.:

Stratygrafia osadów mioceńskich w Zagłębiu Górnośląskim
/ Stefan Witold Alexandrowicz

551.7"628.4"

551.7"628.6" Stratygrafia czwartorzędu. Plejstocen. Holocen

Np.:

Z badań czwartorzędu w Polsce

551.7"628.6"

551.8 Paleogeografia

Np.:

Przydatność badań interdyscyplinarnych w rekonstrukcjach paleogeograficznych na przykładzie stanowiska Koźmin Las w dolinie Warty

551.8

552.08 Badanie, oznaczanie i pomiary skał

Stosuje się tutaj poddziały analityczne .08 z działu 53, np.:

552.086 Badanie mikroskopowe skał

552.5.08 Badanie, oznaczanie i pomiary skał osadowych

553.08 Badania złóż rud metali i minerałów rudnych

Stosuje się tutaj poddział analityczny .08 z działu 53, np.:

553.4.08 Badanie, oznaczanie i pomiary rud złota i srebra

553 Geologia gospodarcza. Złóża surowców mineralnych

Złóża surowców mineralnych, z punktu widzenia geologii, klasyfikuje się symbolami z działu 553, natomiast z punktu widzenia górnictwa symbolami z działu 622.3, np.:

553.3 Złóża rud żelaza i manganu (Geologia)

622.34 Rudy żelaza. Rudy manganu (Górnictwo)

553.5 Złóża surowców skalnych. Kamienie budowlane (Geologia)

622.35 Kamienie naturalne. Kamienie budowlane (Górnictwo)

553.7 Źródła mineralne (Geologia)
622.32 Źródła mineralne (Górnictwo)

553.8 Złoża kamieni szlachetnych i półszlachetnych (Geologia)
622.37 Kamienie szlachetne i półszlachetne (Górnictwo)

553.9 Złoża węgla (Geologia)
622.33 Górnictwo węglowe (Górnictwo)

553.98 Gaz ziemny. Ropa naftowa (Geologia)
622.323 Ropa naftowa (Górnictwo)
622.324 Gaz ziemny (Górnictwo)

556 Hydrosfera. Woda (w ogólności). Hydrologia

556.04 Obserwacje, analizy i obliczenia hydrologiczne. Hydrometria
Poddział analityczny 556.04 ma zastosowanie w całym dziale 556, np.:

556.3.04 Obserwacje, analizy i obliczenia hydrologiczne wód
podziemnych

Np.:

Monitoring wód podziemnych w strefie granicznej Sudetów
w latach 2005-2012

556.3.04

556.5.04 Obserwacje, analizy, obliczenia, hydrometria wód
powierzchniowych

Np.:

Czasowo-przestrzenna zmienność cech fizykochemicznych
wód Tatrzańskiego Parku Narodowego / Mirosław Żelazny

556.5.04

556.53.04 Obserwacje, analizy i obliczenia hydrologiczne rzek,
strumieni, kanałów

Np.:

Wybrane problemy obliczeń ruchu wód w sieciach
rzecznych o strukturze pierścieniowej na przykładzie dolnej
Odry / Jacek Kurnatowski

556.53.04

556.55.04 Obserwacje, analizy i obliczenia hydrologiczne jezior, zbiorników, stawów

Np.:

Nowe metody pomiarów i analiz stosowane w badaniach limnologicznych na przykładzie Jeziora Sławskiego / Piotr Kowalczak, Grzegorz Krauze, Robert Siudak

556.55.04

502.51

910:004.65

556.1 Cykl hydrologiczny

Np.:

Przebieg i skutki wybranych powodzi w dorzeczu Odry od XIX wieku do czasów współczesnych

556.166

Susza w Czechach: konsekwencje polityczne, gospodarcze i społeczne / Krzysztof Dębiec

556.167

338.22(437.3)

556.3 Hydrologia wód podziemnych

Np.:

Wypływy wód podziemnych w Rynnie Gryżyńsko-Grabińskiej / Anna Maria Szczucińska

556.3

556.5 Hydrologia wód powierzchniowych

Np.:

Ner: monografia hydrologiczna niekochanej rzeki / Paweł Jokiel, Adam Bartnik

556.53

Jeziora lobeliowe w drugiej dekadzie XXI wieku

556.55

Symbole UKD wyrażające pojęcia pokrewne:

502.17 Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

622 Górnictwo

91 Geografia